

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A tetszvágy.

Az ember belvilága nagyon hasonlít a természethez. A vad szenvedélyek vihara, a szelid érzelmek verőfényes, jótékony melege, az indulatok szeszélyes változatossága, a rideg önösség fagyva kisebb-nagyobb mértéke — miként a természet időjárása — mind lényegünkbe foglalják.

Édes mindnyájunknál közös lajlam a tetszvágy, hatalmasan működő erő, melynek a dicsőség, hir, kitűnés tápanyagul szolgál, tehát belvilágunk egyik jelentékeny tengelye, mely körül cselekvényeink egész légiója forog.

Nines oly egyéniség, kiben e hajlam bizonyos mértékben meg ne volna, ki a körülményekhez képest ne iparkodnék mások kedvtelését, tetszését kinyerni.

Már most csak az a kérdés, hasznos-e ez a tulajdonság és annak tényleges nyilvánulása vagy nem? S a felelet reá, igaz, kissé pithiaszerű: igenis, nem is, a szerint, amilyen.

Ha a többi tulajdonsággal összhangzatosan működik, akkor mindenestre hasznos; míg ellenben, ha nagyobb mérvet ölt, ha felülkerekedik a többi

érzeményi erőknél és szenvedélylyé fajul, akkor úgy egyesekre, mint az egész társadalomra nézve okvetlenül káros.

Lássuk előbb a tetszvágy hasznos voltát.

Tudjuk, hogy cselekvényeinknél — különösen a mai világban — nem kis szerepet játszik az önzés; mint tetteink rendes delejtűje, sokszor ferdeségekre vezet, sőt ha egyéb nemesebb hajlamaink hiányzanak, vagy már eltompultak, szélsőségekre és erkölcsi hibák elkövetésére ragad. Azért eneljük ki az önzést leginkább, mert földi szereplésünk alatt ez a leghatalmasabb indító erő, legyőz minden hasonló hajlamot és önkényen zsarnokoskodik egész valónkon.

Egyedül a tetszvágy az, mely legtovább képes ellentállani szilaj kicsapongásainak, mely, tán kissé ravaszul, de mégis csak odasimul az emberhez, gyöngéden sugva fülébe: „Mit szól majd a világ?”

S az önző ember, ki a lelkiismeret szivetrengető szózatát sem veszi észre, a tetszetés halk suttogását meghallja és többször, mint nem, hajlik is szavaira.

Avagy nem innen magyarázható, hogy a zsugori, ki önmagától is sajnálja a falatot, ki minden nemesebb áldozattól irtózva elfordul, néha-néha mégis csak kinyitja az adakozások előtt kincsés ládáját, csak azért, hogy dicsérjék?!

S miként itt, úgy sok más cselekménynél is a tetszvágy a főrugó. Az a gondolat, mit szól majd a világ, sokakat megóv a gonosz indulatok és szenvedélyek féktelenségeitől, a közvéleménytől való félelem nem ritkán a kicsapongásokra hajló életet is a becsületesség korlátai közé szorítja; a renyhét, ki sem külső, sem szellemi hátramaradásával nem törődik, tevékenységre ösztönzi; egy-egy kedves lény, ki iránt vonzódnak, fölír az a fásultság sivar tetszhalottságából és hogy tetszését kiérdemeljük, nemcsak szellemi munkálkodásra, de még külsőnk kicsinosítására is ráadjuk magunkat.

Ily értelemben tehát ez a hajlam nem csak hogy nem hibázható, de sőt hasznos is, csak hogy mint minden tűz, amely mértékben világít, olyan mértékben pusztíthat is, ha korlátait szét-

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Emberek, jaj de jó . . .

Emberek, jaj de jó a magasba szállni,
Ami földi, szennyes, itt hagyni a sárban
S repülni a légbé
Szabadon, vidáman . . .

Felvinni magunkkal egy marék virágot,
Egy pár szép emléket,
Egy-két édes álmot . . .

Felvinni a lantot, repülni a vágygyal,
Minden nehéz könyűt, minden kis sóhajást
Itt hagyni a piszkos,
Földi, szennyes sárban.

Mikor már nem bírok dobogó szívemmel,
Mikor szűrő tövis sebz meg a lábam,
Mikor itt is, ott is ütnek rajtam egyet.
Akkortudom mim vagy fehérkönyű szárnyam

S felszállok az égbe

Szabadon, vidáman . . .

Dr. Radványné Ruttkay Emma.

Földéhség.

Irtá: Forgács Endre.

. . . Igazán úgy mutatkozik, mintha az „utolsó napokra” jósolt nehéz idők következtek volna be, amikor az irás szerint: Lesznek az emberek önzők, pénzszeretők, kérkedők, kevélyek, szidalmazók, háladatlanok, szentségtelenek, szeretetlenek, engesztelhetetlenek, rágalmazók, jónak nem kedvelői, árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, inkább gyönyörűség, mint Isten kedvelői. (2. Timót 3. 1—4.)

Mert így festenek az emberek a mai világban. A lelkeknek régi lakosai, névszerint a munkásság, türelem, egyenletes kedély, kevéssel megelégedés, nyugalom, a nagyra-vágyás és irigység hiánya — mondom, ezek a kedves lakosok kihurcolóskodtak. Mindenki azt sóhajta, hogy az élet nehéz; még ha el lehetne adni úgy kilószámra, az csak megjárna, de elviselni keserves. Elfelejtik, — de

ki is gondol ma a bibliára — hogy: minden rossznak gyökere a pénzszeretete, mely után sóvárogva eltévelyednek a hittől (az emberek) és magukat sok fájdalommal átsegeznek. (1. Timót 6. 10.) Teljesen hiányzik a szivekből a vallásba vetett nagy bizodalom, mely sokszor megmenti az élet korlátján átbukni készülő embert.

A népünk agya tele van a kivándorlás gondolatával. Nemcsak Amerikába, Romániába, — ahol a székelyek pusztulnak el — de a Drávan tundra, Szlavóniába is hömpölyög ki az ország lakossága: magyar, sváb, tót vegyesen. Ma már kerekátljában kinevetnék öregapáinkat — ha élnének — mert ők azt vallották, hogy jobb az a munka, mely kevés haszonnal, de sok tisztességgel jár, mint az, mely pénzre váltja fel az időt, az egészség, sőt a lélek jobbik felét is. Könnyű volt az apostoloknak azt mondani: „Elégedjétek meg azzal, amitek van.” (Zsid. 13. 5.) Akkor még gyerekkorát élte az emberiség. De ma már a gőz és villamosság idejében pénz nélkül nem is számít az ember, meg se látják, alábbvaló a jószágnál.

Azért hát mennek a népek nagy hajó-

rontva, féktelenül csaponghat. Amerre csak tekintünk, mindenütt szomorú bizonyítékokat találhatunk ez állítás igazolására; semmibe se veszi a szépség legfőbb törvényeit: az izlést és az egyszerűséget, abban a hiszemben, hogy ezáltal inkább tetszik; levelkőzi a szeretetreméltóság mulhatatlan föltételeit: az igénytelenséget és szerénységet; lábbal tapossa a gyarapodás mellőzhetlen kelleit: a takarékoságot és józan számításban abban a hiszemben, hogy ezáltal jobban tetszik; elveti magáról a hűséget abban a hiszemben, hogy ezáltal tetszik; ezek a káros szenvedélyek és sok más, valamennyien a tetszvágyból származnak, amely pedig nemcsak nem hiba, hanem hasznos; de hát a lámpa fénye nem-e szintén hasznos és jótékony, ámde mi lesz belőle, ha nem fékezzük és nem örökösünk felette? — pusztító tűzvész, ezek jólétének elhamvasztója.

A tetszvágyból fakad a cim- és rangkórság is. A tetszvágy e tulhajtása, igaz, már hiúság s mint ilyen a szenvedélyek sorába tartozik, de azért egyik a másiktól származik, ha nem vigyázunk reá.

És a határvonal, mely a jótékony tetszvágyat a veszedelmes fajzatától elválasztja? — ezt meghatározni csak úgy lehet, ha az eszközöket nézzük, melyeket az illető használ s a célt, melyet magának kitűzött. Rossz eszközökkel sohasem lehet nemes célt elérni és azért a nemes tetszvágy nem is nyúl hozzájuk, a rossz célokat pedig a nemes tetszvágy már természeténél fogva utálja.

Mezőgazdaságunkról.

Rég ismert tény, hogy hazánk földmivelő állam. Bármiként törekedjünk

népünk jövedelmét a mezőgazdasági bevételektől függetleníteni s ahol csak lehet, a keresetét az ipari tereze vezetni: eddig még nem sikerült iparállammá átvedleni. Nem is célunk az égáldotta föld adományairól lemondani. A humus termékenysége gazdag jövedelmi forrás, melyből a jövőben is meríteni akarunk s ha sikerül is egyszer, hogy kereskedelmünk és iparunk révén kereshetünk annyit, amennyi fentartásunkhoz szükséges: amit az anyaföld nyújt, oly áldás, melyet megvetni sohasem fogunk.

Áldás az, de egyttal balsorsunk okozója is. Mert megdönthetetlenül igaz, hogy a külföldön az ipar és kereskedelem okszerű üzése és fejlesztése a mezőgazdasági produktivitás hiányossága által lett kierőszakolva. Nálunk azonban a talaj oly busásan jövedelmezett, hogy gondtalanul élhettünk, a földet mértéktelenül kiaknázták s egyszerre csak arra a tapasztalatra kellett jutnunk, hogy nincsen forrás, mely ki ne apadhatna. Nem épen kizárólag mezőgazdasági lakosságunk rémületére vették észre, hogy a mód nélkül igénybe vett talaj immár csak mesterséges művelés által kecsgethető termékenységre.

Mit lehetett tenni? Kiadták a jelszót, hogy emelni kell az ipart. Kettőzött buzgalommal kezdték szellőztetni az ipari kérdést. Jövők iparunkban rejlik — mondták. Beékelve más európai iparállamok közé, ipari alapon fel kell vennünk velük a harcot s amit azok évszázadokon át alkottak, azt nekünk is el kell érni, sőt lehetőleg tulszárnyalni, nemcsak hogy megállhassunk mellettük, hanem hogy mindennapi kenyerünket biztosítsuk magunknak.

Szorgalmas munkásságunk, buzgó igyekezetünk dacára ez még csak rész-

ben sikerült nekünk. A mezőgazdaság régi, bevált jövedelmezősége még ma is előfeltétele fentartásunknak.

Jelszavak és szálló igék, bármilyen hangzatosak, nem pótolják mindennapi kenyerünket, amelyet mezőgazdaságunk ad. Ezután is, mint eddig, legnagyobb figyelmünket mezőgazdaságunknak kell szentelnünk.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nem sajnálta a fáradságot, hogy alaposan megvizsgálja mezőgazdasági állapotunkat. Kiküldött egy szakférfiut azzal a megbízással, hogy tanulmányozza a mezőgazdasági viszonyokat és tegyen javaslatot a mutatkozó bajok orvoslására.

E szakférfi tanulmányozásának eredményei mezőgazdaságunk ezidőszent állapotának szomorú képét mutatják. Látjuk ezekből, hogy könnyelműen garázdálkodtak a talaj erejével s hogy ennek folytatása válságos állapotba sodorhatja egész mezőgazdaságunkat. Ennek véget kell vetni. Igyekezni kell a talajt móddal kihasználni s ezt lehetővé is kell tenni a mezőgazdának.

A legnagyobb baj, hogy mezőgazdánk legnagyobb része el van adósodva. A nyomorult pénz itt is a főszerepet játszza. Sajnos azonban, hogy mezőgazdánk olcsó és könnyű szerrel elérhető hitellel se lehetne segíteni. Oka ennek nemzeti jellemünkben rejlik. A régi időkben könnyen lehetett pénzt szerezni, könnyelműen el is pocskolták. Ma verejtékesen lehet csak birtokába jutni, de azért ma is csekély és aránytalan korlátozással, még mindig oly könnyelműen költekezünk, mint annakelőtte. Minden bajunk dacára továbbra is rabjai maradtunk tékozló szokásunknak. Ha a mezőgazdának feltétlenül

kon Amerikába. — Ott lehet csak sok pénzt szerezni. Az alvégesi Puresin Jóska szentül állítja, hogy az amerikai embernek egy szeme, öt füle, hat keze és nyolc lába van. Minden lábán pata és minden patán aranypatkó, le-
verve gyémántszezzel, egyenként hetvenhétel. És akad bolond, aki elhiszi. 1904. decemberében 24 ezer, 1905. januárban 22 ezer volt a kivándorlók száma az egész országból az urak összeírása szerint, ha ugyan az urak tudnak mindent. Az 1900-iki népszámlálás szerint a Dráván túl 137 ezer s hatszáz magyar élt. Ide az csábitja a mi népünket, hogy olesó a föld. Itthon kinlódik pár hold birtokán, mivel a kiesi földjét, nagy az étvágya és üresek a zsebei. De különben sem vehet földet, mert a Dunántul van a legtöbb egyházi birtok és nagyuri hitbizomány. Az ugynevezett latifundiumok, kötött birtokok, melyeket eladni nem lehet. Lakat alatt vannak ezek a földek a kisemberek előtt. Valahol irva vagyon, hogy a francia parasztnak a föld a felesége, az ír (Irland) parasztnak pedig az élete. Ugyanezt lehet elmondani a magyar parasztról is. Hovatovább mind kevesebbet ad a papra. Nem kell neki se ég.

se menyország. Csak a föld, a föld... Az kellene, ha volna!

Ha a nagyurak s azok, akik az ország sorsát intézik, észbe kapnának s meggondolnák, hogy a föld megfogja a népet és nem ereszt; újra neveli, új vért csinál benne. A paraszti parcelláknak bámulatos vonzó és lekötő ereje van. Ha a dolgot ezen a végén fognak meg azok, akiket illet, a dunántuli kötött birtokokat elkezdene parcellázni, soha egy ember se gondolna a kivándorlásra. Se Amerika bányáiban nem emésztődne a dollárokért, a fejer- vagy veszprémmegyei, se Brekinszka, Uljanity, Pisanica vizes vidékein nem kóborolna a somogyi ember. De most mintha valahol be volna kötve a jövők. Ezt a hurkot ketté kell vágni, hogy a népünket itthon tarthassuk.

Mert hogy micsoda bánatok és keservek szakadnak néha olyik családra a kivándorlás révén, azt megláthatjuk a Szapora Gergő példájából, aki Szlavóniába következett a nagy földéhségnek miatta. Ennek a családnak szomorú históriáját fogom egy-két rendírásban előadni.

A község, ahol Szapora Gergely lakot családjával, a Balaton mellett húzódott meg. Mindössze két hold földjük volt, de igen sok embernek annyi sines. Ellenben vannak olyanok, kiknek nagyon sok van, olyan sok, hogy maguk nem is győznék megmunkálni. Eze k aztán sok más embertársaik könyét facsarják ki s azzal teszik termővé földjeiket. Például minek van a veszprémi püspöknek 80 ezer hold földje, mikor se felesége, se gyereke? Ez és más ilyesmi verdeste gyakran a Szapora Gergely elméjét, mint a vihar a Balaton hajjait. Hiszen dolgoznak ő is, felesége, fia, leánya is, de fölélik a munkájuk gyümölcsét. Se a földjük nem növekszik, se pénz nincs a ládájában. Élnek egynapról a másra. Igaz, hogy azt is mondja az apostol: Hogyha van eledelünk és ruházatunk, azokkal elégedjünk meg. (1. Timót 6. 8.) Mert akik meg akarnak gazdagodni, kísértetbe esnek. De ki hallgatna mai nap az apostolra?!

Pedig eledel és ruházat volt a Szapora családnál. A legényfia magasszáru, harmonikás nyaku csizmát viselt ünneplőre, leánya, Róza pedig selyemruhásan dicsérte az Istent vasárnapokon. Pedig a selyemruhát nem nézi

hitelt nyujtanának, úgy még csak jobban eladósodnának. Igen helyesen javasolja tehát a szakférfi, hogy megfelelő hitel nyújtását a helybeli gazdasági egyesület ellenőrzéséhez kell kötni.

A kérdés megoldása kiválóan fontos és kívánatos, hogy mezőgazdáinkon tényleg segítsenek. Bárha nem soká késnének az életrevaló javaslat mielőbbi fogantatásával, hogy a mezőgazdaság megbízhatónak bizonyult jövedelmi forrásától meg ne fosztassunk.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 5-én kedden délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a városháza nagytermében Hauke Imre polgármester elnöke alatt. A törvényhatósági bizottság tagjai gyér számban voltak jelen.

Hauke Imre elnöklő polgármester pontban 10 órakor vonult be a tisztviselőkkel a városháza tanácstermébe. Üdvözlően a megjelenteket, a közgyűlést megnyitotta. A jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével Radisits Lázár aljegyzőt és az ügyészi teendők ellátásával dr. Thurszky Zsiga főügyészt bízta meg.

A bíráló választmány jelentése, mellyel a jövő évi legtöbb adót fizető városi bizottsági tagok névjegyzékét bemutatja. — A bíráló választmány által végleg megállapított névjegyzék felolvasatván, tudomásul vétetett és sokszorosítás után a bizottsági tagok között kiosztatni határozatott.

Dr. Gozdsu Elek bizottsági tagnak a városi törvényhatósági bizottsági tagságról való leköszönése. — Tudomásul vétetett és Hauke Imre polgármester indítványára Gozdsu Elek bizottsági tagnak temesvári kir. főügyészszé történt kineveztetése fölött a törvényhatósági bizottság örömet fejezte ki és egyhangulag elhatározta, hogy őt ezen magas kitüntetés alkalmából jegyzőkönyvi kivonaton üdvözlje.

A városi polgármester előterjesztése az időközben elhunyt és leköszönt bizottsági

tagok helyeinek betöltése iránt. — A választás határnapjául f. évi december 11-ike tűzött ki. A belvárosi kerületben választási elnök dr. Falcione Nándor, helyettes elnök Lippert Ferenc, a szelencei kerületben pedig választási elnök dr. Lallosevits János, helyettes elnök dr. Czeisel Lajos József lett.

D. M. K. E. meghívója az évi rendes közgyűlésen leendő részvétel iránt. — Az Aradon 1905. december 8-án megtartandó III. közgyűlésen a város képviselőit Hauke Imre polgármester küldetett ki.

A városi tanács előterjesztése a rendőrök és szolgaszemélyzet ruházatának beszerzése tárgyában a vállalkozóval kötendő egyezség iránt. — A benyújtott egyezségi ajánlatok elvetése mellett, felhivatott a vállalkozó, hogy a fennálló szerződést tartsa be és az 1906. évi szükségletet azonnal szállítsa.

Temunovits József és társainak kérényé tanítói fizetésük felemelése iránt. — Az állandó választmány előterjesztése, hogy 15 napi határidővel mindhárom iskolaszéknek adassék ki javaslattétel végett. Buday Gerő bizottsági tag indítványt terjeszt be hogy ez alkalommal az iskolaszékek fizetése is rendeztessek. A törvényhatósági bizottság az állandó választmány előterjesztését és Buday Gerő indítványát összesítvén, az iskolaszékeknek 15 nap alatt leendő előterjesztés végett kiadni határozza.

H i r e k.

Kinevezés. Kovács Gyula zombori kir. törvényszéki aljegyzőt őfelsége a király a módosi járásbíróvához albiróvá nevezte ki.

Kinevezés. Latinovits Pál főispán Arnold Sándor jogszigorló bácskeresztúri lakost ingyenes közigazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálattételre a vármegye árvaszékehez osztotta be.

Péter Pál újvidéki főispán megrongált egészségének helyreállítása végett orvos-tanári tanács folytán e hó 2-án Abbáziába utazott.

A szanatórium vásárja. Zombornak igen sikerült ünnepsége lesz a tüdővészések szanatóriumának javára rendezendő vásár, melynek érdekében Zombor társadalma, különösen pedig a jóért és szépért lelkesedő nemeslelkű hölgyközönség már hetek óta fáradozik. Nincsen a társadalomnak olyan osz-

tálya, melyet e humánus ügy érdekében az együttes munkálkodásra fel ne szólítanának s ez az, ami az ünnepségnek nemcsak népszerű jelleget kölcsönöz, hanem még felruhazza azzal a vonzóerővel, amelyet egyedül csak a különbséget nem ismerő emberszeretet tud kölcsönözni. — A vásár a vármegyház nagytermében és melléképítményeiben lesz megtartva. A berendezési munkálatok már serényen folynak. A nagytermet 60 villamos körte fogja megvilágítani. A karácsonyi vásár védnöke Latinovits Pál főispán, ki azt ma délelőtt 11 órakor fogja nagyobb ünnepségek keretében megnyitni. A vásár 8., 9. és 10-én nyitva mindennap délelőtt 11—1 óráig és délután 4—7 óráig.

Tisztviselőtelep Zomborban.

A „Tusculanum“ zombori fiókja a kereskedelmi iskolában folyó hó 3-án tartott értekezleten megalakult. Ezen az értekezleten az ideiglenes tisztikart is megválasztották. Elnök: Szobotka Rezső kir. főmérnök, titkár: Cselyuszka Márton pü. számellenőr, ügyész: dr. Buják József ügyvéd. Választmányi tagok: dr. Ferencsik Lajos tanár, Jusits Antal törvényszéki bíró, Krump Vilmos tanár, Kovács Sándor vármegyei inok, Raab Béla pü. számvizsgáló, Rác Soma tanár, dr. Radvány Ferenc s. tanfelügyelő, Zsigmond Dénes árv. ülnök.

Előjáróság választás. Bulkeszin f. hó 2-án ejtették meg a képviselőtestületi tagok választását Payerle Nándor szolgabíró elnöke alatt. Megválasztottak: bíróvá Kitzer Frigyes, albiróvá Schwalm Frigyes, esküdtekké Harfmann Jakab, Rapp Jakab, Jugendheimer Jakab és Koch János. Közgyám (a régi előjáróságból csupán ő maradt meg) Krámer János, községi pénztárnok Urschel Károly, adópénztárnok Mayer Károly lett.

Esküvő. Veress Béla folyó hó 2-án esküdött örök hűséget Horvátovics Rózának, Horvátovics Ernő szabadkai banktisztviselő leányának Szabadkán.

Jurista bál. A zombori jurista bál volt rendezőségét van szerencsém tisztelettel meghívni szombaton folyó 9-én este 10 órakor az Elefánt szálló éttermében tartandó előértekezletre, amelyen a zombori ügyvédegyesület választmányának kezdeményezésére e farsangban tartandó jurista bálról fogunk tanácskozni. Tisztelettel dr. Pataj Sándor, a jurista bál volt titkára.

A szabadkai színház. Szabadka város színházi bizottsága a napokban ülést tartott, melyen a színház Farkas Ferenc dr.-nak ítélte oda. Farkas Ferenc csak egy éve szinigazgató.

az Isten, hanem a szívet. Meg nincs is a selyemruhában virtus, ma már a szolgálónak is van. Azt sem lehet mondani, hogy az „őszi átok“ látogatta volna a Szapora Gergely házat. Így nevezik erre az adóvégrehajtót s ritka ember kerül ki a vele való találkozást. Mert a sokféle adót elképzelni is terhes, nem megfizetni. Van ugyanis: földadó, házosztályadó, községi adó, kereseti adó, általános jövedelmi pótdadó, utadó, vármegyeadó, kutyaadó, iskolaadó, párbér, meg a jó Isten tudná elszámolni. Az egész élet nem más, mint folytonos adólerovás. Amikor iszik, vagy pipázik az ember, akkor is adót fizet.

Mindezekkel azonban rendben vala Szapora Gergely, de nem volt rendben saját lelke vágyaival és a földéhség elkívándoroltatta szülőföldjéről.

Templomból való kijövetel után és korecsmába való bemenetel előtt különböző elmondások történtek az utcán állongáló emberek között, hogy Daruvár vidéken Szlavóniában milyen olesó a föld. Ime, élő példa Nekaszálj Kovács Mihály, aki csak harmadéve

mene ki és már 7 hold földje van 1200 ölével. (Nagyon szeretett kaszálni, innen van a neve.)

Az lett a vége, hogy ősszel pénzzé tette mindenét és készült kivándorolni Gergely. Ha a szülőföld édes emlékeire hívták a figyelmét, azt vetette, hogy a föld jó mindenütt, ad kenyeret meg sirt akárhol. Aztán meg úgy szép a világ, ha forog. A legényfia az apja pártján volt, az idegen, ismeretlen vonzotta, meg a reménység, hogy ott igazi földesgazdák lesznek, az apja vére szólalt meg benne. Ellenben az anya s a leány kétségbe voltak esve a távozás miatt. Mint a sunemita nő, akinek gyönyörű esete megvagyon írva 2. Kir. 4—13-ben s kiváló szépségével elragad, mert a próféta — Elizeus — kecsgetető felhívására határozottan kijelenté: Már én csak a magam népével maradok, éppen úgy Szapora Gergelyné irtózva gondolt a drávántuli idegen országra s annak a népére. Hát még a leány, Rózi, aki ezidő szerint 17 éves és olyan szép, mint a friss víz. Barna archőren rózsák nyílnak, mint ahogy a vérbélű barack hamván átütődik a belső pirosság. Azaz hogy nyíltak csak, mert

mióta az elmenéshez készülnek, azóta az orcája halavány és a tekintetében mintha könyörgés volna. A leány szent és tiszta, mint a karácsonyészaka esett hó, ámbár két év óta jár utána Gurubi Sándor, egy becsületes legény, de akinek még két hold földje sincs, hanem csak a két munkás keze, meg a szerető szíve. Az apa tudtával van e viszony, látja, hogy a legény szíve gyökerét az ő leánya mellé eresztette le. Azonban nem sokra nézi az egész dolgot, azt mondja példaszóval, hogy a szerelem édes, de csak kenyérrel. S mikor leányának a szíve megcsurran és sirásba fog, arra is van szava az apának, mert azt mondja, hogy: a bánat nem tör esontot, meg hogy: Utánad eljön, aki szeret. Magában pedig azt gondolja, hogy majd elfelejti a távolban azt a zselléregényt, s akadhat szerencséje a Drávántul is. Csak hogy a szerelem nem olyan, mint a káposzta-palánta, hogy odaülteti az ember, ahova akarja.

(Vége köv.)

Mikulás. Számtalan nap van az esztendőben és ahány nap, annyi kicsi vagy nagy szent szerepel. De a sok közül vajmi kevés szerepel, amely nagyobb örömet okozna és népszerűségnek örvendene a gyermekek körében, mint az ajándékok bőkezűségéről híres Mikulás napja. Mily várva-várt ez a nap! Hogy hizelegnek, könyörögnek apuskának, anyuskának, hogy mit hozassanak a Mikulás bácsival. Igérnek eget, földet, hogy jók lesznek, hogy ruháskájokat be nem piszkolják, cipőcskéjüket el nem szaggatják, füzeteikben és könyveikben többé poca nem lesz, hogy apuskát, anyuskát nem szomorítsák többé. És a szülők meghívták Mikulás bácsit, aki 5-én este végigszállt az egész világon és kinek-kinek odahelyezte az ablak közé kitétt cipőcskébe a várva-várt és kért ajándékot. Minő boldogság az aztán reggel, mikor a kicsinyek felébredtek és első dolguk az ablakban lévő cipőcske tartalmáról meggyőződni. Szivszorongva lesik, vajjon a kért játékot, édességet, datolyát a kedves Mikulás bácsi el-e hozta. Leirhatatlan az öröm, mikor látják, hogy az ajándékból annyi van, hogy a topánkába el sem fér és az egész ablakot megtölti az ajándék. Mi sem természetesebb azonban, hogy a Mikulás napja előtt tett ígéretet még aznap elfelejtik a kis gonoszok.

Városi közigazgatási bizottsági ülés. Zombor sz. kir. város közigazgatási bizottsága f. évi december hó 4-én délután 3 órakor tartotta meg Latinovits Pál főispán elnöklete alatt rendes havi ülését. Jelen voltak: Hauke Imre polgármester, dr. Alföldy Árpád h. polgármester, Gyurisits György főjegyző, dr. Thurszky Zsiga főügyész, dr. Popovits István főorvos, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Linczinger Gyula kir. alügyész, Lippert Ferenc, dr. Konyovits Dávid, dr. Grüner Samu bizottsági tagok és Radisits Lázár aljegyző, mint a bizottság jegyzője. Dr. Popovits István jelentése szerint az általános közegészségügyi állapot az elmúlt hónapban kielégítő volt. Meghalt 59. Született 69. Megvizsgáltattak a helyi piac élelmi cikkei, amelyek minőség tekintetében általánosságban kifogástalanok. Megvizsgáltattak az összes gyógyszerárak is, amelyek a legnagyobb rendben találtak. Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hónapban egyenesadóban befolyt 1464 kor. 18 fillér; bélyeg- és jogilletékben 2857 kor. 20 fillér; fogyasztási és italadóban 7750 kor.; tanítói nyugdíjban 78 kor. 17 fillér; orsz. betegápolási adóban 109 kor. 14 fillér. Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő sürgős intézkedést kér, hogy mivel a közigazgatási bizottságnak a 6—11 és főleg a 12—14 éves tanköteleseknek az iskolák látogatása iránt való intézkedéseinek mi foganatja sem látszik, utasítsák a városi tanács aziránt, hogy az iskolaszék által bejelentett iskolamulasztó gyermekek szüleivel szemben a legszigorúbban járjanak el.

Dalárda estélye. A zombori polgári kaszinói dalárda az idén is megtartja tombolával egybekötött Szilveszter-estélyét. Ismeretes közönségünk előtt, hogy a dalárda által rendezett mulatság egyike a városunkban rendezendő legkedvesebben és legjobban sikerült estélyeknek. A dalárda tagjai teljes ambícióval, szorgalmasan készülnek az estélyre.

Fizetéseképtelenség. A budapesti hitelezői védegyeletnél Radonits Milán újvidéki kereskedő fizetéseképtelenségét bejelentették.

Börtönvizsgáló bizottság. A vármegyei és városi büntetés-végrehajtási bizottság folyó hó 5-én Latinovits Pál elnöklete alatt ülést tartott és megvizsgálta a kir. ügyészség büntetés-helyiségeit. A tapasztalt rend és tisztaság felett a bizottság legteljesebb elismerését nyilatkoztatta Popovits Aurél királyi főügyész helyettesnek, a zombori kir. ügyészség vezetőjének.

Esküvő. Szabó Sándor városi alszámvévo f. hó 6-án örök hűséget esküdtött Hauke György és neje Schwarz Fanny leányának, Paulának a szt. Antal székesegyházban Bécsben.

Nyomdász mulatság. A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők szakegyletének helyi csoportja 1906. évi január hó 6-án a Szemes-féle vendéglő összes termeiben szedőversennyel egybekötött táncmulatságot rendez. Az érdekesnek ígérkező mulatság részletes programját lapunk jövő számában hozzuk.

Korcsolya-egyleti közgyűlés. A zombori korcsolyázó-egylet évi rendes közgyűlését f. hó 9-én d. u. 5 órakor tartja meg a Magyar Olvasókör társalgó termében a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi jelentés. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Felmentvény megadása. 6. Tisztikar választása. 7. Esetleges indítványok. Zombor, 1905. évi december 3-án. — Fernbach Károly, elnök. Dr. Késmárky Béla, titkár.

D. M. K. E. közgyűlése. A Dél-magyarországi Közművelődési Egyesület folyó hó 8-án tartja meg Aradon III. rendes közgyűlését, amelyen Zombor város képviselőiben Hauke Imre polgármester vesz részt.

Felülfizetések. A zombori iparos dalárda által f. évi december hó 2-án tartott dalestély alkalmával felülfizettek: Goldstein Albert 3 kor., Miklósi Vili 2 kor., U. I., Mérő Ignác, Stebler Antal, Répits István 1—1 kor., N. N. 60 fil., Hock János, Kovács János 20—20 fil. Fogadják a nemesszivű adakozók ez uton is a dalárda hálás köszönetét.

Hitelesítési eljárás. Zombor sz. kir. város közigazgatási bizottsága közhírré teszi, hogy Bács-Bodrog vármegye Zombor város határán keresztülvonuló köztutjai a f. évi szeptember hó 4-én közigazgatási bizottsági határozattal folyó évi október hó 12-ére kitűzött hitelesítési eljárása a közbejött akadályok miatt elhalasztatván, az folyó évi december hó 18-án délelőtt 9 órakor a város-háza tanácsterméből kiindulól fog megtartani.

A „Bácskaiak“ sikere. November 29-én este adták Pesten Zsedényi Aladárnak, az ismert írónak darabját az Uránia színházban. Zsedényi valójában ismeri a Bácskát. Tárcái és regényei telvék bácskai alakokkal. Ilyen alapon született meg a látványos darab, mely nagy sikert aratott. Az I. felvonás történeti és helyrajzi adatokat nyújt a Bácskáról. A II. felvonásban a kereskedelem és ipar fejlődéséről szól és karakterizáló vonásokban mutatja be a bácskaiakat. A III. felvonás a nép kultúráját, szokásait, életmódját ismerteti. A darab fő érdeme a zamatos magyar stílus, melyet csak elevenné tesz a szerző egészséges humora. A képek és mozgófényképek igen szépek és nagy hatást keltenek.

A Palics fürdő kiépítésének tervei. A Palics fürdő kiépítésének megoldásához szükséges vázlattervek beszerzéséhez Szabadka város tanácsa pályázatot hirdet, melynek alapján a jelítség levéllel ellátott pályaterveket 1906. évi február 1-én déli 12 óráig a tanács iktatóhivatalban kell beadni. Pályadíj a legjobbnak talált tervek közül az elsőnek tervezője 2400 koronát, a második 1500 koronát, a harmadik pedig 1000 koronát kap. A város bármely tervet 800 koronáért megvásárolhat. A pályázatra vonatkozó

részletes feltételeket, a fürdő belső területének térképét, melybe az épületek elhelyezése berajzolandó, a város mérnöki hivatala 4 koronáért megküldi.

A pesti gör. kel. szerb plébánia megüresedése. Dimitrijevic Vladimir dr. pesti gör. kel. szerb plébános eddigi állásáról lemondott, mert meghívást kapott Brankovits szerb patriárkától, hogy udvari szerzetesi pályára lépjen és a karlócai teológiai szeminárium vezetését átvegye. Dimitrijevic egyelőre egy fruskagórai kolostorba vonult. Bogdanovics püspök gondoskodik, hogy a megüresedett plébániát pályázat útján, egyházi szabályzat értelmében a legrövidebb időn belül egy kiváló képzettségű és hazafias érzelmű pap töltsse be.

Közgyűlés. A Bács-Bodrog vármegye gazdasági egyesülete és szövetsége 1905. évi december hó 11-én délelőtt 10 órakor Zomborban a vármegye-ház kistermében együttes közgyűlést tart. Az elnökség felkéri a gazdasági egyesület, valamint a szövetség tagjait, ugyancsak a már csatlakozott szervezeteket, körök és egyesületeket, hogy kiküldöttük által vegyenek részt ezen a fontos közgyűlésen. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. A gazdasági szövetség igazgatója ismerteti a két egyesület egyesítésének szükségességét. 3. A két egyesület igazgatósági gyűlésének indítványai a mikénti egyesülésre vonatkozólag. 4. Az egyesülés esetére megalkotott alapszabályok tárgyalása. 5. Az elfogadott alapszabályok értelmében igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása.

Meglopott szinigazgató. Balla Kálmán miskolci szinigazgatótól — ki néhány év előtt városunkban is működött — ismeretlen tettesek 1330 korona készpénzt és közel 500 korona értékű ékszer elloptak. A rendőrségnek sikerült a tolvajokat a szinigazgató háziszolgája és a színház egyik segédkellékes személyében kézrekeríteni, aki bűnét beismerte s megjelölte azt a helyet, ahol a pénz feltalálható. A további vizsgálat során a tolvaj utbaigazítása nyomán a rendőrség közegei a lopott pénzt és ékszereket egy kellék vasedényben elásva megtalálták.

Hajójáratok megszüntetése. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a rendes hajójáratokat, tekintettel az előrehaladott évadra, Vukovár és Ujvidék között a következő módon fogja megszüntetni: Vukovár és Ujvidék között az utolsó felfelé menet ez évi december hó 9-én, az utolsó lefelé menet pedig december hó 10-én lesz. A nevezett vonal állomásainak személy- és áruforgalma tehát a fentemlített napokon ez évre megszűnik.

Kukoricaszártépő gép. Az adai m. kir. földmivesiskola Erzsébet-ligetében folyó évi november hó 26-án az adai és környékbeli gazdaközönség jelenlétében bemutatott néhai Ásványi Lajos szabadkai földmivesiskola igazgató találmánya: az „Agrária“ kukoricaszártépő készülék. A bemutatásnak célja mindenekelőtt a szerkezet gyakorlatban való alkalmazhatóságának elbírálása, valamint a vidék gazdáival leendő megismertetése volt, mely a nagy számmal megjelent gazdaközönség érdeklődése mellett el is éretett. Általános bírálat után szakvéleményül fogadtattat el, hogy a kukoricaszártépő készülék munkája megfelel a hozzá fűzött várakozásnak, amennyiben a kukoricaszárát szétépve, mintegy szénává alakítja át. Hogy a tépett kukoricaszár, mint takarmány, miként fog a gyakorlatban beválni, azt az adai m. kir. földmivesiskola gazdaságában már folyamatban levő etetési kísérletek fogják beigazolni, amiről annak idején szintén beszámolunk.

Előjáróság választás. Palonán folyó évi november hó 28-án tartották meg a községi előjárók választását Payerle Nándor szolgabíró elnöke alatt. Megválasztottak: bírónak Vinkovics Vinkó, albirónak Rehlinger József, esküdtekké Üveges György, Kavedzsits Mata, Rehlinger István, Brandelik Miklós; községi pénztárnokká Misits Antal, adópénztárnokká Eizinger Béla, közgyámmá Keller József. A választás a legnagyobb rendben folyt le.

Meghívó. Felkérem a zomborvidéki rabsegélyező egyesület tagjait, hogy a zombori kir. törvényszék polgári tanácsstermében 1905. évi december hó 10-én d. e. 10 órakor tartandó közgyűlésre megjelenni sziveskedjenek. — Egyleti titkár.

Öngyilkos leány. Basa Julis bezdáni fiatal leány nagyon a szívére vette, hogy huga előbb ment férjhez, mint ő. Volt már neki is kérése. Biztosan számított egy leányra, de a csalfa cserben hagyta és mást kért meg. Ez nagyon elkeserítette, buskomorrá lett. Szülei aggódni kezdtek érte és elküldötték hugához, hogy talán abban a környezetben feledni fogja hűtlen kedvesét, de itt még inkább elkeseredett és bánatában a padláson felkötötte magát. Mikor a házbeliak észrevették távollétét és kutattak utána, megtalálták a padláson felakasztva. Még egy kis élet volt benne, de nem lehetett többé visszadni az életnek a szerencsétlen szerelmes önmagával meghasonlott leányt.

Drága ereklyék. Nagyon sokan vannak szenvedélyes régiséggyűjtők, akik óriási összegekkel fizetnek meg egyes olyan tárgyakat, amelyek valaha nagy emberek birtokában voltak, amelyeknek azonban vajmi csekély reális értékük van. Portsmouthban azért a házért, amelyben Dickens Károly született, 22,000 koronát adott a városi tanács, holott a ház nem ér többet 4000 koronánál. A kegyelet jól megfizette azt a hitvány sárgaréz nyakörvet is, amelyet 400 koronáért vett meg egy műbarát. A nyakörv valamikor lord Byron kedvenc kutyájáé volt. Nelson admirálisnak egy leveléért, melyet barátnőjének, Hamilton asszonynak írt, 20,600 koronát fizettek. Ennél drágább szerelmeslevél aligha van még egy a földön. Cromwell ama talárjáról való gombokért, amelyet akkor viselt, mikor Károly király fölött ítéletet mondtak, darabonként 200 koronát adtak, azért a tollért pedig, amellyel 1815-ben Sándor cár, I. Frigyes Vilmos és Ferenc császár az egyezséget aláírták, 640 koronát fizettek. Igen nagy összegért adták el Wellington lovának a sörényét is, amelyen a waterlooi csatában lovagolt.

Színház.

Hogy milyen józúen lehet mulatni egy olyan darabon is, melyben a francia bohózatok tömeges beözönlése óta lábra kapott kétértelműségeknek és szemérmetlen trágárságoknak még a nyoma sincs meg, azt találó módon láttuk a **Szabinnők elrablása** hétfői előadásán. Ha nélkülöztük is Schönthán ezen nálunk közismert művében a francia vigjáték csillogó szellemességét, káprázatosan ügyes ötleteit, a polgári erkölcsöket és éretnyeket megtépázó elms szójátékait és sziporkázó elceit, a párbeszédnek felülmulhatatlan frissességét és fordulatoságát, továbbá az élükre állított ferde helyzeteknek merész egymásra halmozását és a végtelenségig össze-

kuszált cselekvénynek érdekfeszítő bonyodalmat, de cserébe mindezekért viszont bő kárpotlást és élvezetet találtunk a bohózat üde, tiszta légkörében, a szinpadra vitt alakoknak, a mi világunkból való és a mi életviszonyaink között felnőtt egyszerű embereknek kissé idealizált, de azért elég élethű megfigyelésében és természetes megrögzítésében, apró gyengéinknek nem maró szatírával, hanem szelid humorral való kigonyolásában, végül pedig valóságban gyökerező jellemek gyarlóságából és a leleményesen beillesztett helyzetekből önként folyó komikum jóleső derűjében.

Az előadás általában megütötte a mértéket. Az Ernyei pipogya és inkább valami alázatoskodó pedellushoz hasonlító árnyék-professzorának kivételével dícséretes ensembelből dominálól magaslott ki Polgár Károly, ki mint Rettegi Fridolin hosszas gyakorlatban megérelődött tudásra és nem mindennapi mimelő képességre valló alakítást nyújtott, mely azonban minden kitűnősége mellett sem tudta emlékeztünkben elhalványítani Deák Péter szerfelett jellegzetes és csodásan tipikus ripacs direktorát.

Ha egy idegen jövevény színházaink, de különösen a mi társulatunk műsora alapján **mondana véleményét a magyar nemzetről**, hát bizonyosan a világ par excellence kozmopolita népének tartana bennünket, mert sehol a föld kerekén nem jut annyi hely a külföldi műveknek és sehohsem játszanak oly száználmasan alárendelt, nevetségesen jelentéketlen szerepet a honi termékek, mint épen minálunk.

Ez kétségtelenül kóros, sőt egyenesen kárhóztató állapot, amelyen másutt is, de elsősorban nálunk okvetlenül változtatni kell a színházi bizottság hathatós és irányító közreműködése mellett.

Az igazgatónak bizonyára meg lesz a szükséges hazafias készség, hogy saját írónk darabjainak ezentaljával tágabb teret juttasson, csak aztán arra kérjük, hogy a hazai szerzők műveinek a betanulására a lehető legnagyobb gondot fordítsa, mindenesetre nagyobb, mint a milyent a kedden felújított **Aranyvirág** előadása alkalmával tapasztaltunk. A főhiba talán javarészt a meg nem felelő szereposztásban rejlett, amennyiben a különben ügyes és rendkívül ambiciózus Gózon sehogysem tudott Beppo erős bariton szerepével megbirkózni, mert továbbá a határozottan tehetséges Virányi maga sem számítja Harry-ját legszebb szinpadisikerei közé s mert végül kiváló komikusunk, Nagy Imre sem érezte magát otthonosan az élősködő lengyelnek az ő speciális tehetsége körén kívül eső szerepében. Az előadásnak ugyszólván egyedüli fénypontja az eleinte bágyadtan játszó és kissé bizonytalanul intonáló Váradi Margitnak III. felvonásbeli gyönyörű szivdala volt, de tetszett még Virányinak mesésen fürge és a mellett mindig elegáns tánca is, a ki, ha nem sajnálja a fáradságot, igazán elismerésre méltó és hasznos dolgot mivelne, ha a táncot sokszor céltalanul erőltető hölgyeknek egy kis leckét adna a choreographiából, vagy legalább is arra oktatná ki őket, hogyan nem volna szabad táncolniok.

Szerdán megismételték Offenbach bájos **Orpheus**-át gyengén látogatott nézőtér előtt, de elég szép erkölcsi sikerrel. A közönség ismét sokat mulatott Nagy Imre, igénytelen nézetünk szerint szinte tökéletes Styx Jan-kóján és Virányi (Jupiter) minden tekintetben

kifogástalan alakításán. A bájos istennöket azonban óva intjük, hogy csabos mosolygásukkal ne hozzák máskor zavarba a szegény halandókat, hanem kacérokodás helyett szenteljenek inkább némi figyelmet az összhang felett örökdő karmesteri pálcának.

n. — I.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ december 3-iki száma első helyén Rákóczi híres brigadérosáról, Ocskay Lászlóról közöl cikket Schöpflin Aladártól s több reá vonatkozó képet, Thaly Kálmán róla szóló munkájának megjelenése alkalmából. A szépirodalmi tartalmat K. Lippich Elek és Jakab Ödön költeményei, Abonyi Árpád elbeszélése s a „Regénytár“ mellékleten Szemere György eredeti és Hamlin Garland angolból fordított regénye adják meg. Hegedüs Lászlóné érdekes s több képpel kísért cikkben mutatja be a **Fraknoi** püspöktől alapított római magyar művészházat, egy képsorozat pedig, ismertető cikkel, egy magyar mérnök előzsi utazására vonatkozik. Neogrady Antaltól egy kedves téli genreképet közöl szép reprodukcióban, nagy formátumban e szám s közli a most elhunyt maglaji hős, Paczona István emlékezőseinek egyik legérdekesebb, ép a maglaji veszedelmet leíró részét. További közlemények: tárcacikk a hétről, a korponai országgyűlés emlékünnepe (képpel). Színházi levél, „Hosszú élet,“ kép Gárdonyi Géza „Fehér Annájá“-nak előadásáról a Királyszínházban s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek, egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkróniká“-val együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Közgazdaság.

Komlóarak. A bácskai komlótermelők egyesületéhez beérkezett jelentések szerint a nagyobb külföldi és hazai piacokon a komló ára legutóbb következőképp alakult: a saazi piacon december 4-én 50 kgr. saazvárosi komlóért 78—112 koronát, saazvidékiért 70—110 koronát fizettek. Nürnbergi fajok és minőség szerint 20—93 kor. 50 kilogrammonként. Segesvárt és Lajosfalván üzlet nem volt. Petrócön 100 kgr. komlóért 50—90 koronát fizettek. A legrosszabb minőségbe osztályozható vörös és törött komlónak legmagasabb ára 30 korona. — Az utolsó napokban 50 métermázsza kelt el.

Szerkesztői üzenetek.

A. E. Bulkeszi. Köszönjük.

A. E. Így már — csekély változtatással — sorra kerülhet.

K. Palona. Szives értesítéséért köszönet.

K. M. Bezdán. A bizonyos ügyben vett értesítést nagyon vártuk. Kimenés többrendbeli akadályokba ütközött, Miklós napra ezuton gratulálunk.

F. F. Bezdán. Nem feledékenység, hanem egyéb elfoglaltság kötött béklyóba. Majd adandó alkalommal pótoljuk.

T. K. Budapest. Megkapuk. Mielőbbi viszontlátásra.

HIRDETÉSEK.

Keresek könyvnyomdám részére egy

ügyes gépészt

(fiatalabb erő) amerikai sajtóhoz, és két fiatalabb **betűszedőt** lehetőleg azonnali belépésre.

Ujvidék, 1905. december hóban.

Ivkovics György,

3-2

könyvnyomdatulajdonos.

5094/1905.

Pályázati hirdetemv.

A bácsalmási járáshoz tartozó Rém községben megüresedett községi irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi december hó 20-ig** annál is inkább nyújtásuk be, mert a későn beérkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

E betöltendő állás javadalmazása Rém község pénztárából előleges havi részletekben kiszolgáltatandó 730 kor. készpénzfizetés.

Bácsalmás, 1905. december 3-án.

Szutrély Lipót,

2-1

főszolgabíró.

8930 tkvi 1905. szám

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Czeizl Aladár végrehajtható Acsaszky Vászsa végrehajtást szenvedő elleni 700 korona tőkeköve telés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Oszivácson fekvő, az osziváci 1262 számú birtékben foglalt Acsaszky Vászsa (nős volt Bardakovits Milicával) nevében álló A 1 sor. 1157 hr. 476 ö. i számú ház és 277 □ öl birtékekre 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1906. évi január hó 10-ik napján délelőtt 10 órakor Oszivác község házában meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer. vényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1905. évi október hó 19-én.
A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. tszéki bíró.

Arjegyzék bérmentve küldetik!

109. sz. isk.

Calderoni és Társa Budapest.

Látszerraktár: Váci-utca 1.

Mű- és tanszerraktár: Kishid-utca 8.
Ajánlunk: szemüveget és orrcsüptetőket finom üveg vagy valódi hegyje ecekkel. Színházi és kettős tábori látesőveket a legjobb mintákban és felszerelésekben. Zeiss, Busch és Goerz-féle prizmás látesőveket. Auervéd és higanylégsúlymérőket. Ablak-, szoba-, terem- és fürdő-hőmérőket. Górcsőveket Nagyító üvegeket. Rajzeszközöket. Teleszkopokat stb. Továbbá varázslámpákat finom képekkel. Villanggépeket. Földtekeket különböző nagyságban.

Fényképészeti készülékeket,

melyekkel bárki minden előismeretek nélkül a legszebb képeket készítheti.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Pályázat.

A bácsordasi községi iskolaszék egy ujonnan szervezendő tanítói állásra **f. évi december hó 31-ig** tartó határidővel pályázatot hirdet.

Ezen állásnak jövedelme: 800, azaz nyolcszáz korona fizetés, 140, azaz egyszáznegyven korona lakbér és 60, azaz hatvan korona kertilletmény és netáni ötödéves korpótlék.

A megválasztott tanító köteles a reábizott osztályban oktatni és az ismétlődő iskolában tanítótársaival felosztva ingyen tanítani.

A kellőleg felszerelt kérvény az iskolaszékre címezve alulírottához küldendő.

Bácsordas, 1905. december hó 2-án.

Turnovszky Rudolf,

3-1

iskolaszéki elnök.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI

== AJÁNDÉKOK! ==

Arany ékszer, valódi és CHINAEZÜST dísz tárgyak, GIRANDOLOK, GYERTYATARTÓK, EVŐESZKÖZÖK dús választékban, tetemesen leszállított árak

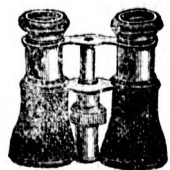
== mellett kaphatók ==

Keszler Dezső

6-1

órák és ékszerésznél,

Zomborban, Kossuth Lajos-utca (takarékpénztárral szemben).

VENDÉGLŐ ELADAS!

Szenttamás nagyközségben a **MÜLLER-féle** vendéglő szabadkézből eladó, esetleg bérbe is adó.

Venni szándékozók értekezhetnek alul 3-3 irottal.

SZALAY PÁL,
főmolnár, Szenttamás.

Legfinomabbs-abadkai szercsika, Pogácsa, Kálvil, Pepil alma darabonként és kilogrammonként.

Finom házi savanyúkáposzta és hasábok. 3-2

Továbbá mindenféle főzelékfelék, u. m.: jól főlő bab, lencse, borsó stb. Finom fehér és siller asztali borok.

Finom karlovici ürmős. Cuba, braziliai és jamaikai rum, Cognac, likőrök többféle minőségben, Arak,

Búrítal, finom szilvórium és törköly. Finom kávé és tea jó minőségben olcsón. Déligyümölcs nagyban és kicsinyben

olcsó árakon kapható
özv. **Vörös Istvanné**
déligyümölcsüzletében Zombor, Posta-u.

Temesmegye ujaradi járás Fűskút község határában **257 kat. hold** egy tagban lévő **szántóföld** 1906. évi október 1-től terjedő 6 vagy 10 évre **haszonbérbe adandó**, értesítést ad **Kisfaludy Zsigmond** ügyvéd **Temesvárott.** 3-3

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdető-eket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Bogdán István

hentesmester, Zrinyi-utca, az önszegélyzővel szemben.

Elfogad

4-2

privát sertéshús füstölést

bármilyen mennyiségben jótállás mellett.

Ügyszintén ajánl

kitűnően pácolt házisonkát

jutányos árban pontos kiszolgálás mellett.

Schvarcz József és Társa

gép- és szerszám-raktár, gépszijgyár, műszaki iroda,

BUDAPEST, Váci-körut 26/a.

Elsőrendű minőségben és legolcsóbban szállít eredeti gipsz- és sulypatmentes **USZÓ** kocsikecsőt, géplajtat, hengercsapat, süritett gépkecsőt, telítős és fertőtlenítő-szereket, pép fedéllemezt, saját gyártmányú szinbőr-szijakat, tömítő anyagokat, szab. **LATZKÓ-SCHVARCZ** tűzrostelyt, **HOYT** csapgyfemet, szab. **BROWN** patkóacélakat, szab. árkos patkót kötélbetéttel, kőkövet, ojtószalagot, szenkenegzőt, gazdasági gépeket, préseket, burgonya-osztályozó és tisztító-gépet, burgonya-arató-gépet, amerikai tengeri-arató-űrtető fosztó- és szárító-gépeket, amerikai lakatokat stb.

Ritka alkalmi vétel!

Villanyos csillár kiállítás.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

VILLANYVILÁGÍTÁSI BEVEZETÉSEK
a legmesszebbmenő szavatolás mellett.

Petroleum és gázlámpák

villanyra átalakíttatnak

Teltsch Gáspár

optikai és elektrotechnikai műintézetében

ZOMBORBAN

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

EGY HÓNAPIG TELJESEN INGYEN!

Aki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget **AZ UJSÁG** politikai napilapra, annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: **AZ UJSÁG**-ot. Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér, három hónapra 7 korona. **AZ UJSÁG** gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg.

! GYÖNYÖRŰ HUSVÉTI ALBUM !

Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala,
Budapest, Kerepesi-ut 54. szám.

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli **AZ UJSÁG**. Ujjonnan belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON.

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK

ÉS A

KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDEK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.